

EUROPAPARLAMENTET
SVAR PÅ FRÅGOR TILL KOMMISSIONSLEDAMOT
Algirdas Gediminas Šemeta
(Ekonomisk planering och budget)

Allmänna frågor

I. Personligt och yrkesmässigt

- 1. *Vilka aspekter av dina personliga kvalifikationer och yrkeserfarenhet anser du ha varit särskilt relevanta för din nominering och för din eventuella roll som kommissionsledamot?***

De grunddrag som är viktigast för min roll som kommissionsledamot är min yrkeserfarenhet och mitt starka engagemang för europeiska värderingar. Det europeiska projektet har varit en viktig faktor i hela mitt yrkesliv. Mitt långvariga intresse för europeisk integration och dessutom mitt aktiva direkta deltagande i Litauens integreringsprocess i EU, har gett mig en grundlig förståelse av EU:s politiska frågor. Dessutom har min erfarenhet som finansminister gjort det möjligt för mig att vinna djupa kunskaper och stor medvetenhet om EU:s finansiella och ekonomiska frågeställningar.

Min bakgrund som finansminister har också skaffat mig förmågan att få en bredare vy och insikten om hur viktigt det är att alltid bedöma och respektera medborgarnas behov, utmaningar och förväntningar i alla delar av det offentliga livet. Detta holistiska tänkesätt anser jag vara avgörande när man har hand om EU:s budget, som nu har en viktig roll att spela när vi ska återställa de europeiska ekonomierna, stärka konkurrenskraften och bekämpa klimatförändringen. Mitt arbete som finansminister lärde mig också att värdera ett starkt interinstitutionellt samarbete, vilket jag tror är avgörande för att uppnå våra gemensamma målsättningar.

Mina två decennier av yrkesliv har på ett eller annat sätt alltid haft att göra med ekonomi och finans. Större delen av min karriär har varit nära och direkt kopplad till genomförandet av snabba och verkningsfulla politiska förändringar i mitt land. I ekonomiministeriet i den återuppståndna litauiska republiken, liksom i regeringskansliet och i finansministeriet har jag aktivt medverkat i den finansiella, ekonomiska och strukturella reformeringen av staten. Jag hoppas att denna erfarenhet och öppenhet för förändringar skulle kunna vara värdefull på EU-nivå, särskilt just nu när EU-veklagen behöver, och är fast beslutet, att anpassa sig till de nya utmaningarna.

Jag tror att kombinationen av mina yrkesmässiga färdigheter och starka personliga beslutsamhet kommer att göra det möjligt för mig att arbeta effektivt som en kommissionsledamot som framgångsrikt bidrar till att vi uppnår våra europeiska mål.

II. Oavhängighet

2. *Hur skulle du beskriva din skyldighet att vara oberoende i ditt arbete, och hur avser du konkret att tillämpa denna princip?*

Jag är helt medveten om och utfäster mig att hålla mig till andan i punkt 2 i artikel 213 i EG-fördraget och att respektera den bokstavligen. Jag kommer inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ, och kommer att vidta alla försiktighetsåtgärder för att undvika eventuella intressekonflikter vid fullgörandet av mina skyldigheter. Samma krav kommer att vara tillämpliga på alla medlemmar i mitt kabinett och min administrativa personal och i de avdelningar som jag ansvarar för.

Kommissionens roll som ”drivkraft” för Europeiska unionen gör det särskilt viktigt att dess tradition av oavhängighet kvarstår.

3. *Kan du detaljerat redovisa dina senaste och aktuella affärsmässiga, ekonomiska och politiska intressen och uppdrag, och eventuella andra engagemang som kan kollidera med dina kommande arbetsuppgifter?*

Jag är övertygad om att insyn är mycket viktigt för en trovärdig politisk process. Jag är också medveten om det politiska ansvar som en kommissionsledamot har och om bestämmelserna i uppförandekodexen för kommissionens ledamöter som kräver att jag redovisar sådana ekonomiska intressen eller tillgångar som skulle kunna skapa en intressekonflikt. Jag ansluter mig helt till denna praxis och jag är redo att redovisa mina åtaganden för att skapa full insyn

Som framgår av min intresseförklaring har jag inga affärsmässiga, finansiella och politiska intressen eller andra åtaganden som skulle kunna leda till en intressekonflikt med mina plikter som kommissionsledamot.

Jag utfäster mig att informera kommissionens ordförande om eventuella situationer som kan ge upphov till en intressekonflikt i utförandet av mitt arbete så att han kan ta sitt ansvar i enlighet med ramavtalet med Europaparlamentet.

III. Demokratisk redovisningsskyldighet gentemot Europaparlamentet

4. Hur ser du på din redovisningsskyldighet gentemot Europaparlamentet?

Europaparlamentet är den enda direktvalda EU-institutionen och åtnjuter därför full demokratisk legitimitet i det att den företräder EU:s medborgare. Europaparlamentet har varit och är även fortsatt en motor för större och djupare europeisk integration, genom att ge en vision för det europeiska projektet, genom att ge uttryck för européernas önskningsar samt närma EU till medborgarna.

Det är detta som är orsaken till att kollegiets politiska ansvarighet inför Europaparlamentet är en så grundläggande del av Europeiska unionens demokratiska struktur. Både för det europeiska projektets generella framgång och för kvaliteten på EU:s lagstiftning är det avgörande att kommissionen och dessa ledamöter noga lyssnar till vad parlamentet har att säga och på allvar beaktar parlamentets förslag och hjärtefrågor. Därför kommer jag att engagera mig fullt ut för att skapa närmast möjliga samarbete och dialog.

Jag kommer till fullo att respektera kommissionens åtaganden enligt ramavtalet om förbindelserna mellan Europaparlamentet och kommissionen och jag skulle arbeta för att nå ett omfattande samarbete och regelbunden dialog med parlamentet. Bland annat innebär detta att vara tillgänglig för parlamentsutskotten och ledamöterna, att vara lyhörd och reagera på och beakta deras åsikter och hjärtefrågor.

a. Från rent politisk synpunkt: anser du att om en utfrågning leder till ett negativt resultat bör den nominerade kommissionsledamoten avgå?

Presentationen av en ny kommissionsledamot för parlamentet ger ett unikt och synnerligen viktigt tillfälle att bygga upp förtroendet eftersom samarbetet mellan parlamentet och en kommissionsledamot bara kan bli lyckosamt om det grundar sig på en relation fylld av förtroende och tillit.

Jag skulle acceptera principen i ramavtalet om förbindelser mellan Europaparlamentet och kommissionen om att i det fall Europaparlamentet vägrar att ge en kommissionsledamot förtroende ska kommissionens ordförande efter noga övervägande, antingen begära att ledamoten avgår eller annars redogöra för sitt beslut inför Europaparlamentet.

b. I vilken utsträckning anser du dig ansvarig för svar från dina tjänstemän till parlamentet på frågor från dess utskott? I vilken utsträckning anser du dig skyldig att på begäran förklara eller motivera kommissionens tidigare agerande, eller brist på agerande?

I linje med ramavtalet anser jag att varje kommissionsledamot ska ta politiskt ansvar för verksamheten på det område som han eller hon är ansvarig för, utan att kommissionens kollegialitetsprincip påverkas. Jag ansluter mig helt till denna princip och skulle ta fullt politiskt ansvar för verksamheten i mina avdelningar. Jag skulle betrakta alla svar och övrig

information som kommer från mina avdelningar som upplysningar som lämnats på mina vägnar, och skulle i enlighet därmed vara ansvarig för dem.

Jag är mycket medveten om vikten av institutionell kontinuitet och samstämmighet. Jag skulle därför se till att det inte uppstår några avbrott i kommissionens ansvarsskyldighet inför Europaparlamentet när jag tar över ämbetet. Jag skulle också vara redo att motivera och förklara kommissionens tidigare agerande. Om kommissionen skulle överväga frågan om tidigare agerande behöver ändras skulle jag informera parlamentet.

c. Hur uppfattar du begreppet politiskt ansvar gentemot parlamentet för ditt (dina) generaldirektorats verksamheter? Vilka åtgärder ämnar du vidta för att tillse att ditt (dina) generaldirektorat är välskött(a)?

I enlighet både med uppförandekoden för kommissionsledamöter och med mina personliga övertygelser skulle jag som kommissionsledamot vara ansvarig inte bara för mina egna handlingar, utan också för verksamhet som drivs av avdelningarna inom det område som jag har ansvaret för. Som kommissionsledamot skulle jag ta på mig det fulla politiska ansvaret för verksamheten inom generaldirektoratet för budget. Generaldirektören skulle vara ansvarig inför mig för att de riktlinjer som fastställts av kollegiet och kommissionsledamoten genomförs på ett riktigt sätt och, framför allt för ledningen av generaldirektoratet i enlighet med den befogenhetsfördelning som fastställs i tjänsteföreskrifterna, budgetförordningen, arbetsordningen och de regler som är en del av den administrativa och finansiella reformen av kommissionen.

Tydliga roller, rättigheter och ansvarsområden, vilket är de framträdande dragen i reformen av kommissionen, är av avgörande betydelse för att ledningen ska bli effektiv. Jag fäster utomordentligt vikt vid de rekommendationer som kommer från de olika kontrollorganen och till internrevisionsyttrandet och -rapporter, Europeiska revisionsrätten, parlamentets ombudsman; de förtjänar alla full uppmärksamhet och skulle analyseras och beaktas.

Sist men inte minst skulle jag vilja understryka hur viktig relationen är mellan en kommissionsledamot och hans eller hennes avdelningar. Jag anser med utgångspunkt i min tidigare chefserfarenhet att professionalism, lojalitet, tillit och insyn är avgörande inslag i ett starkt och effektivt team, vid sidan av en öppen dialog och fruktbara diskussioner. Jag har redan börjat arbeta på att skapa reell intern kommunikation på alla nivåer och jag skulle fortsätta med de varje vecka återkommande mötena med generaldirektoratets högre ledning för att diskutera utformning av politiken, verksamhetsplanering och viktiga ledningsfrågor. Jag har etablerat och skulle upprätthålla regelbunden kontakt med min generaldirektör för att i god tid informera mig om alla viktiga frågor som är värda att uppmärksammas av kommissionsledamoten.

5. Hur viktigt anser du det är att genomföra samarbetet mellan institutionerna (kommissionen–parlamentet), särskilt med de relevanta parlamentsutskotten inom ditt behörighetsområde? Vad innebär öppenhet för dig i denna nya situation, när det gäller det inter-institutionella lagstiftningsförandet mellan Europaparlamentet, rådet

och kommissionen, och i allmänhet när det gäller relationerna mellan institutionerna?

Tack vare min erfarenhet som minister inser jag vikten av samarbete mellan institutioner som siktar mot gemensamma mål och som arbetar på att genomföra gemensamma politiska idéer. Det är därför som jag fullt och fast tror att en konstruktiv dialog som grundar sig på öppenhet, ömsesidig tillit och en tydlig kommunikationskanal mellan kommissionsledamöterna och ”deras” utskott är så viktig. I detta avseende välkomnar jag utbytet av åsikter med andra kommissionsledamöter som ett tillfälle att bygga upp en sådan arbetsrelation.

Jag anser det vara en del av kommissionsledamöternas plikter att vara tillgängliga för utskotten, delta i deras sammanträden både efter inbjudan av utskottet när detta är möjligt, och på eget initiativ. Jag är också villig och redo att göra allt jag förmår för att utveckla ett ständigt och reellt samarbete via större insyn som för mig först och främst innebär regelbundet utbyte av åsikter, idéer och information.

När det gäller insynen tror jag att den är en central aspekt av demokratin som sätter medborgarna i stånd att delta i utformningen av politiken, stärker legitimiteten och ansvarsutkrävandet. Det är också avgörande för att EU:s beslutsprocess ska vara ändamålsenlig, legitim och omgärdas av goda styrelseformer. Det är orsaken till att jag välkomnar de framsteg som har gjorts för att främja större öppenhet och ansluter mig helt till bestämmelserna i förordning 1049/2001, ramavtalet och det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning. I detta sammanhang åtar jag mig att göra allt som är möjligt för att förbättra insynen, säkra ett regelbundet flöde av den budget- och finansinformation som behövs för att parlamentet ska kunna utföra sitt arbete. I detta sammanhang välkomnar jag särskilt offentliggörandet av information om slutmottagarna av EU-medel, vilket är ett viktigt resultat av det europeiska öppenhetsinitiativet.

IV. Integration av genusaspekten

6. Vilka konkreta åtgärder anser du nödvändiga för att tillse att ett integrerat jämställdhetsperspektiv genomförs inom just ditt politikområde? Har du en politisk strategi, och vilka ekonomiska och mänskliga resurser anser du behövs för att integrera jämställdheten inom ditt område?

Jämställdheten är en av demokratins grundpelare och jag är orubblig anhängare av integreringen av jämställdhetsperspektivet. Denna princip ingår i fördragen och ålägger EU:s institutioner att väva in jämställdhetsaspekten i alla politiska åtgärder och i alla skeden av beslutsprocessen på alla nivåer.

Jag är medveten om kommissionens särskilda uppmärksamhet i denna viktiga fråga och också om de framsteg som har gjorts. Jag är samtidigt också medveten om att könsklyftorna fortfarande lever kvar på många områden, vilket accentuerar behovet av ökade samfälliga ansträngningar på detta område. Verkligheten bekräftar tråkigt nog att mer fortfarande måste göras i framtiden, och EU:s budget kan vara ett viktigt verktyg i denna process.

Jag delar till fullo parlamentets engagemang och som kommissionsledamot för ekonomisk planering och budget skulle jag personligen lägga stor tonvikt på att främja integreringen av jämställdhetsperspektivet genom begreppet ”gender budgeting”, och se till att jämställdhetsaspekten finns med i hela budgetprocessen – med början i utformning av politiken och programmen och vidare hela vägen till den noggranna granskningen av vilka utgifterna haft på jämställdheten.

Vi har nu en serie verkningsfulla verktyg för att göra detta: Kommissionens nya riktlinjer för konsekvensanalys (2009) kommer att hjälpa oss att se till att de sociala effekterna, däribland verkningarna på jämställdhetsaspekten, studeras och utvärderas ordentligt och beaktas när politiken och programmen utformas. En av prioriteringarna kommer att bli att se till att vi utnyttjar detta verktyg till fullo och på ett effektivt sätt.

Kommissionens avdelningar har redan instruerats att överväga att integrera jämställdhetsinformation i sina verksamhetsförklaringar som åtföljer det preliminära budgetförslaget, när så är relevant. Mina avdelningar kommer systematiskt att arbeta på att se till att denna princip genomgående blir genomförd. Detta skulle också förbättra rapporteringen till budgetmyndigheten, vilket är ett centralt inslag av reellt samarbete på detta synnerligen viktiga område.

När det gäller resurserna för att integrera jämställdhetsperspektivet i budgetportföljen är jag medveten om kommissionens åtagande att arbeta utan ytterligare resurser fram till 2013. Jag stöder detta åtagande och skulle sträva efter att fokusera på effektivitet eller, om så krävs, att koncentrera om vissa verksamheter för att nå bästa resultat med de tillgängliga resurserna.